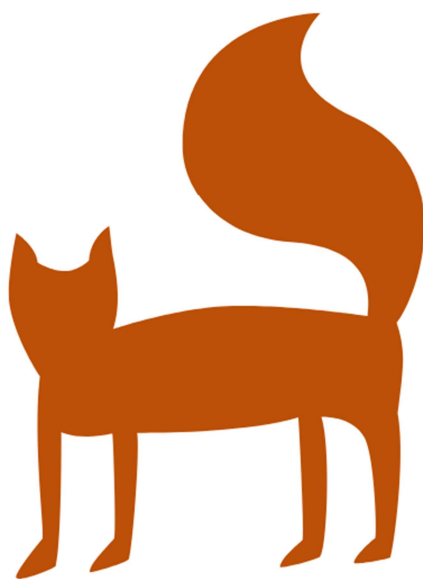

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Základní škola Bystrouška

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školní družiny	3
3. Materiální, technické a prostorové podmínky	4
4. Personální a ekonomické podmínky	4
5. Cíle vzdělávání školní družiny	4
6. Obsah vzdělávání	6
7. Délka a časový plán	7
8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků mimořádně nadaných	8
9. Organizace a formy vzdělávání	8
10. Podmínky přijetí a ukončení vzdělávání školní družiny	9
11. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	9
12. Tematický plán školní družiny	10
13. Vnitřní řád školní družiny	11

1.1 Název ŠVP

ŠVP pro školní družinu ZŠ Bystrouška

1.2 Identifikační údaje školy

Název: Základní škola Bystrouška

Adresa: Radnice 39, Pavlov, 789 85

IČO: 18 002 811

Ředitelka školy: Mgr. Hana Vyjídáčková

Kontakt: ID datové schránky: wzcnx35

1.3 Zřizovatel

Svobodné vzdělávání Samorost, z. s.

1.4 Platnost dokumentu

Od 4.9. 2023

2. Charakteristika školní družiny

ZŠ Bystrouška je nestátní základní škola, která je zařazená v rejstříku škol a školských zařízení MŠMT. Školní družina byla založena spolu se školou v r. 2023 a stejně jako ona vychází z koncepce svobodných demokratických škol.

Zásadní je přijetí zodpovědnosti za vlastní vzdělání. Studenti a zaměstnanci jsou si rovni a spolupodílejí se na vytváření a naplňování pravidel.

V naší školní družině respektujeme jedinečnost každého dítěte a vytváříme svobodné a podnětné prostředí pro trávení volného času před a po vyučování. Školní družina nabízí studentům možnost trávení volného času dle jejich zájmu a potřeb, především formou zájmových činností, např. výtvarných, pracovních technických, hudebních, pohybových, literárně dramatických a spontánních. Celým konceptem jsme připraveni nabídnout vzdělání všem dětem, tedy i studentům nadaným či se speciálními potřebami.

Spolupráci a sdílení informací s rodiči vnímáme jako podstatné pro budování důvěrných vztahů mezi rodiči a školou i pro harmonický rozvoj dětí.

Budova školy se nachází přímo v objektu školy v malé vesnici uprostřed krásné přírody. K dispozici jsou dětem prostory celé školy vyjma prostorů určených pouze pro zaměstnance.

Družinu mohou navštěvovat studenti všech ročníků a tvoří ji jedno oddělení s kapacitou do 30 studentů.

Činnost ŠD je ve všední dny ráno od 7.00 do 8.30 a odpoledne od po vyučování do 16.00.

3. Materiální, technické a prostorové podmínky

Školní družina užívá všechny prostory školy, vyjma prostor určených pouze pro zaměstnance. Studentům je k dispozici veškeré vybavení školy (knihy, výtvarný materiál, sportovní náčiní, deskové hry, počítače, nářadí, výukové materiály, stavebnice ad.) a to buď volně, nebo na základě dohodnutých pravidel.

K pohybovým a sportovním aktivitám slouží především bližší okolí školy a okolní příroda.

Stravování dětí probíhá podle aktuálně upravených pravidel školy.

4. Personální a ekonomické podmínky

Chod školní družiny je zajištěn činnostmi zaměstnanců, kteří se seznámili s koncepcí, pravidly, fungováním vnitřní samosprávy a vnitřními předpisy školy. Do činnosti družiny jsou zapojeni jako dobrovolníci také rodiče našich studentů a další externisté. Vychovatelé mají požadované pedagogické vzdělání, popř. si vzdělání doplní. Dále se dle možností účastní vzdělávacích seminářů, kurzů, akcí nebo se věnují samostudiu za účelem pedagogického i všeobecného rozhledu.

Zákonní zástupci studentů platí v Základní škole Bystrouška školné, v němž je zahrnuta i cena školní družiny včetně pomůcek a materiálu. V rámci provozu ŠD mohou být realizovány další kroužky, které mohou být dále zpoplatněné.

5. Cíle vzdělávání školní družiny

Posláním školní družiny je podpora mezilidských vztahů, jakož i individuální zájmy a rozvoj jedince.

Výchovně vzdělávacím cílem školní družiny je:

- Poskytnutí prostoru ke smysluplnému a radostnému využívání volného času v bezpečném a inspirativním prostředí.
- Rozvoj samostatnosti a zodpovědnosti, schopnosti soužití a spolupráce v kolektivu, ohleduplnosti a empatie.
- Poskytnout bezpečný prostor k sebeřízení, sebeobjevování a sebepřijetí.
- Aktivní zapojení dětí do dění ve školní samosprávě i občanské společnosti.
- Osvojení základů společenského chování.
- Návyk péče o pořádek a čistotu prostředí.
- Dodržování bezpečnosti a péče o své zdraví.
- Rozvoj vztahu k životnímu prostředí, pochopení souvislostí, osvojení environmentálně příznivého chování.
- Získání všeobecného přehledu o světě.
- Pochopení uplatňování zásad demokracie a sociokracie.
- Utváření respektu k jiným etnickým, kulturním a náboženským skupinám, popř. handicapovaným apod.
- Prevence závislostí a rizikového chování.

- Péče o zdraví, zdravý způsob života.
- Přirozeným způsobem, prostřednictvím sebeřízení, napomáhat celoživotnímu vzdělávání.
- Rozvoj tvořivosti a představitivosti prostřednictvím her a dalších aktivit.
- Podpora k realizaci vlastních zájmů a aktivit.
- Poskytování prostoru pro vyjádření emocí v bezpečném prostředí.

6. Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávání je členěn do těchto výchovně vzdělávacích oblastí:

- Místo, kde žijeme
Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, orientace v prostoru a čase, odhadování vzdálenosti v čase. Okruh rodiny a výroba dárků pro její členy. Návštěva významných míst v regionu, seznamování s lidovými zvyky. Bezpečnost na cestě do školy a vycházkách, dopravní výchova.
- Lidé kolem nás
Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, v kolektivu školy, v jiných situacích mimo školní prostory. Základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením a nadáním, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti.
(Kompetence k řešení problémů, komunikační a sociální.)
- Lidé a čas
Utváření individuálně příznivého režimu dne a jeho dodržování. Využití volnočasových aktivit. Orientace v čase, hodiny, dny, týdny, měsíce, roční doby, roky. Zvyky a tradice v kole roku. Řemesla, tradice a moderní technika v běhu času.
(Kompetence k naplnění volného času.)
- Rozmanitost přírody
Vycházky a pobyt v přírodě, koloběh roku, živly. Pozorování změn, pranostiky, encyklopedie, ekologie, vyhledávání informací na internetu, výtvarné zpracování. Fauna, flora i neživá příroda. Péče o rostliny a zvířata. Pohybové a míčové hry.
(Kompetence k učení.)

- Člověk a jeho zdraví
Poučení o zdraví, prevence nemocí, zdravý životní styl, předcházení úrazu, osobní hygiena. První pomoc při drobných poraněních, důležitá telefonní čísla a přivolání pomoci. Pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty. (Kompetence občanské, sociální a komunikační.)

Rozvíjené klíčové kompetence:

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikační kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času.

- Kompetence k naplnění volného času
Účastník účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času. Odmítá nevhodné nabídky pro trávení svého volného času.
- Kompetence komunikační
Účastník komunikuje kultivovaně, s respektem, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje s okolím. Otevřeně vyjadřuje myšlenky, názory, sdílení a otázky, chce-li je sdílet. Z dostupných informací si vybírá.
- Kompetence k řešení problémů
Účastník se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tato rozhodnutí odpovědnost. Rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává houževnatostí.
- Kompetence občanská a pracovní
Účastník vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na své zdraví i zdraví druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně

používá materiály, nástroje a vybavení školní družiny. Respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.

- **Kompetence sociální**

Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. K povinnostem přistupuje odpovědně. Dokáže přijmout kompromis. Respektuje pravidla a je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu. Odhaduje rizika svých nápadů. Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

- **Kompetence k učení**

Své zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. Dokončí započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony. Dokáže si říci o pomoc je-li potřeba. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Získává vědomosti z různých zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí.

7. Délka a časový plán

Vzdělávací program školní družiny je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro účastníky obou stupňů ZŠ, tedy na devět let. Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto je lze volit dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněk ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti

8. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků mimořádně nadaných

Ve školní družině při Základní škole Bystrouška respektujeme individualitu každého studenta a snažíme se vytvořit přiměřené a inspirativní prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

9. Organizace a formy vzdělávání

Výchovné působení zaměstnanců školy vychází z požadavků pedagogiky volného času. Zaměstnanci organizují činnosti v průběhu dne, reagují na potřeby jednotlivých žáků, přizpůsobují je aktuální situaci a klimatu ve školní družině. Poměr řízených a spontánních činností odpovídá potřebám dětí. Za důležité považujeme dopřát dětem prostor pro kamarádké sdílení, volnou hru a vzájemné učení.

- Činnost organizovaná
Organizované aktivity zájmového charakteru, pobyt a pohyb venku, odpočinkové a klidové aktivity, práce s didaktickým materiálem, pravidelné činnosti spjaté s denním režimem, hledání informací pomocí technologií a knihovny.
- Příležitostné akce
Někdy překračují rámec běžné doby školní družiny (besídky, slavnosti, oslavy, výlety), někdy jsou určeny i pro rodiče a veřejnost (workshopy, jarmarky, besedy, a jiné).
- Spontánní aktivity
Volná hra, vlastní aktivity studentů, relaxační činnosti, povídání.
- Sebeřízená příprava na vyučování
- Zájmové kroužky
Dle nabídky školní družiny.

10. Podmínky přijetí a ukončení vzdělávání školní družiny

O přijetí studenta do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Podmínkou přijetí je řádně vyplněný zápisový lístek. Nejvyšší počet účastníků je 30 na jedno oddělení, v případě velkého zájmu mají přednost studenti prvního stupně. Pobyt studentů ve družině končí odchodem s rodiči nebo samostatně po písemné domluvě nebo přechodem do zájmového kroužku. Odhlášení studenta v průběhu školního roku je možné, a to písemnou formou.

11. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- Podmínky hygienické a bezpečnostní:

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce školní družiny. Z ranní školní družiny studenti přecházejí na ranní kruh. Po skončení vyučování začínají studenti využívat školní družiny neodcházejí-li domů.

Pitný režim je ve škole zajištěn. Prostředí užívaných prostor vyhovuje hygienickým normám. Pomůcky a hry splňují požadavky bezpečnosti.

Studenti jsou pravidelně poučováni o prevenci úrazů, zvláště před akcemi mimo areál školy. Na začátku školního roku jsou seznámeni s provozními řády využívaných prostor. V kanceláři je umístěna lékárnička. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu či náhlém zhoršení stavu účastníka. Veškeré úrazy jsou evidovány v knize úrazů.

- Podmínky psychosociální

Ve školní družině je vytvářeno pohodové a příznivé sociální klima, ve vzájemné komunikaci panuje otevřenost a partnerství. Studenti jsou vedeni ke vzájemné úctě a toleranci, k empatii, spolupráci a pomoci druhému.

Při všech činnostech jsou respektovány potřeby jedince. Činnost vychází ze zájmu účastníků a osvojování si toho, co má pro ně praktický smysl, vše je vedeno k všestrannému prospěchu dítěte.

Činnosti ve školní družině obsahují činnosti zaměřené na problematiku ochrany před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Rodiče studentů jsou včas informováni o činnosti školní družiny a to ústně, mailem, textovou zprávou, oznámením na nástěnce nebo na webu.

12. Tématický plán školní družiny

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je založen na činnostech vyplývajících především ze zájmu studentů.

- září
Téma Moje škola

Poznávání prostředí školy, seznamování mezi studenty a zaměstnanci. Seznámení s vnitřním řádem ŠD a poučení o bezpečnosti. Povídaní o prázdninách, loučení s létem, sběr pozdních bylin. Prozkoumávání okolního prostředí školy.

- říjen

Téma Příroda kolem nás

Krásy podzimu a proměny přírody, stromy, pozimní tvoření, sběr přírodnin. Halloween, dušičky, tvoření dekorací, masek a občerstvení.

- listopad

Téma Recyklace, ochrana životního prostředí

Povídaní a projekty na témata udržitelnosti – zero waste, recyklace, upcycling, životní styl, zdroje, ad. Organizace školního swapu oblečení. Příprava na advent.

- prosinec

Téma Moje rodina

Adventní a vánoční tradice. Den sv. Mikuláše, zima a advent v písních, výtvarných činnostech a literatuře. Organizace vánočního jarmarku, výrobky a občerstvení. Školní besídka. Advent, čas s rodinou a přáteli.

- leden

Téma Zima

Sněhové radovánky a zimní sporty. Proměny vody a její koloběh. Divoká zvěř v evropských lesích. Ptačí krmítko, počítání ptačí hodinky. Tvoření. Zhodnocení prvního pololetí.

- únor

Téma Já a zdraví

Možnosti péče o zdraví fyzické i psychické, jídelníček, sport, relaxace, pobyt venku, otužování. Masopust – organizace masopustního průvodu, výroba masek, hry a masopustní rej. Hra na hudební nástroje a rytmus. Loučení se zimou – Morana.

- březen

Téma Jaro

Zvířata ve volné přírodě, mláďata a jejich ochrana. Vítaní jara a pozorování probouzení přírody. Jarní tvoření, setí semínek, téma jarní zahrádky. Velikonoce.

- duben

Téma Kultura a pohyb

Formy tance, výrazový tanec, možnosti pohybu. Divadlo a možnosti dramatického vyjádření. Jóga a meditace. Hudba jako nositel rytmu pro pohyb. Den Země, ochrana planety, akce Uklidíme Česko. Tvořivé a rukodělné práce. Sběr jarních bylin, herbář, poznávání rostlin.

- květen

Téma Já a kniha

Oblíbená kniha, návštěva knihovny, knihobudky, e-knihy, audioknihy, rozhlasové hry. Školní SWAP knih a stolních her. Tvoření z přírodnin, dílny a ateliéry. Den matek.

- červen

Téma Digitální svět

Bezpečné používání internetu. Výukové digitální hry a programy. Oslava dne dětí. Hry v přírodě, tvoření – landart. Zhodnocení celého roku, plány na léto.